

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 16 mars 2015

Mål nr

T 5670-13

KLAGANDE

MH

Ombud och målsägandebiträde: Advokat SL

MOTPART

SG

Ombud: Advokat FH

SAKEN

Skadestånd

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Göta hovrätts dom 2013-10-16 i mål T 107-13

_____

DOMSLUT

Högsta domstolen ändrar hovrättens dom på så sätt att Högsta domstolen bestämmer det skadestånd som SG ska betala till MH till 76 000 kr.

SL ska få ersättning av allmänna medel för biträdet åt MH i Högsta domstolen med 16 588 kr. Av beloppet avser 13 270 kr arbete och 3 318 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

SG ska själv svara för sin rättegångskostnad i Högsta domstolen.

Högsta domstolen fastställer hovrättens sekretessförordnande.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

MH har yrkat att Högsta domstolen ska bestämma skadeståndsbeloppet till 136 000 kr, varav 130 000 kr för kränkning och 6 000 kr för sveda och värk.

SG har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

SG har yrkat ersättning för rättegångskostnad i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

Bakgrund och frågan i målet

1. SG filmade i oktober 2012 när han hade samlag med MH i sin bostad. Filmen lade han därefter ut på två s.k. porrsajter på internet. Såväl inspelningen som publiceringen skedde utan MHs kännedom och medgivande.

2. SG åtalades för grovt förtal. MH yrkade i anslutning till åtalet skadestånd av SG med 168 500 kr, varav 150 000 kr för kränkning. SG medgav att betala kränkingsersättning med 20 000 kr. Tingsrätten fann att SG gjort sig skyldig till förtal och brottet bedömdes som grovt med hänsyn till filmens innehåll och den stora spridning den fått. Han förpliktades att betala skadestånd till MH med 130 000 kr för kränkning och 6 000 kr för sveda och värk. SG överklagade domen i fråga om kränkingsersättningens storlek. Hovrätten har ändrat beloppet avseende kränkning till 25 000 kr.

3. Frågan i Högsta domstolen är vilken kränkingsersättning inom ramen 25 000–130 000 kr som SG ska betala till MH.

Brottet

4. Den som allvarligt kränker någon annan genom brott som innefattar ett angrepp mot dennes person, frihet, frid eller ära ska, enligt 2 kap. 3 § skadeståndslagen, ersätta den skada som kränkningen innebär. Utmärkande för de brott som grundar rätt till ersättning är att de innefattar ett angrepp på den skadelidandes personliga integritet, närmast dennes privatliv och människovärde. Det saknar betydelse till vilken brottstyp en gärning rent straffrättsligt är att hänföra. Det avgörande är om brottet angriper ett sådant intresse som bestämmelsen skyddar (prop. 2000/01:68 s. 48 f.).

5. Med angrepp mot en persons ära avses i detta sammanhang kränkningar av någon annans anseende eller självkänsla (a. prop. s. 65). SGs brottsliga gärning består i att han, genom att lägga ut filmen på porrsajterna, har förmedlat det felaktiga intrycket att MH har velat göra inspelningen av deras samlag tillgänglig för andra, och härtill som pornografi. Det innebär att han har lämnat en uppgift om MH som har varit ägnad att utsätta henne för andras missaktning (5 kap. 1 § brottsbalken). Brottet, som innefattar ett angrepp mot MHs ära, har inneburit en allvarlig kränkning.

Kränkningersättningens storlek

6. Kränkningersättningen avser att ge kompensation för känslor som den kränkande handlingen har framkallat hos den skadelidande, såsom rädsla, förnedring, skam eller liknande som inte tar sig sådana medicinska uttryck att det föreligger en personskada (a. prop. s. 48). Enligt 5 kap. 6 § skadeståndslagen bestäms skadeståndet efter vad som är skäligt med hänsyn till handlingens art och varaktighet. Särskild hänsyn ska tas till bl.a. om handlingen har varit ägnad att väcka allmän uppmärksamhet. Ersättningen ska i huvudsak bestämmas efter objektiva kriterier. Att handlingens art ska beaktas innebär att ersättningarna varierar beroende på vilken typ av angrepp det är fråga om. Typiskt sett innebär vissa brott allvarligare kränkning av den personliga integriteten än andra brott. (A. prop. s. 51 ff. och 74 f.)

7. När kränkningersättningen ska bestämmas är utgångspunkten således den kränkande handlingens art och graden av allvar i den kränkning av den personliga integriteten som handlingen typiskt sett innebär. Av betydelse för ersättningens storlek kan vara om handlingen, utöver att den utgör ett angrepp på det intresse som skyddas av den aktuella straffbestämmelsen, även innefattar angrepp på något annat i 2 kap. 3 § skadeståndslagen angivet intresse.

8. SGs handling har inneburit en allvarlig kränkning inte bara av MHs anseende och självkänsla utan även av hennes privatliv genom att filmen avser en rent privat angelägenhet, nämligen ett samlag mellan henne och SG i hans hem (jfr a. prop. s. 64 angående angrepp på annans frid).

9. När det gäller kränkingsersättning vid förtalsbrott uttalade Högsta domstolen i rättsfallet NJA 2003 s. 567 att viss vägledning för ersättningsbestämmande kan erhållas genom en jämförelse med de ersättningar för kränkning som brukar utgå vid andra typer av brott. Högsta domstolen anförde vidare att den omedelbara kränkning som ett förtalsbrott innefattar i allmänhet får anses vara mindre än vad som är fallet vid exempelvis grova sexualbrott eller allvarliga angrepp på liv eller hälsa. Vad som förutom förtalens art kan vara särskilt försvårande vid förtalsbrott är den spridning som uppgifterna fått. Också riskerna för att tilltro fästs vid uppgifterna liksom möjligheterna att tillbakavisa dem måste beaktas. Rättsfallet avsåg förtal genom text på en löpsedel till en rikstäckande tidning som fick anses innefatta uppgift om att en partiledare skulle medverka i en pornografisk film. Kränkingsersättningen bestämdes till 50 000 kr.

10. Det är utrett att den nu aktuella filmen fanns på de två porrsajterna under cirka en vecka. Under den tiden var den tillgänglig för alla. Det var möjligt att på ett enkelt sätt ladda ned filmen och på så sätt både lagra den och sprida den vidare. Genom filmmediets större genomslagskraft är i allmänhet ett angrepp på anseendet och privatlivet som sker genom film allvarligare än om angreppet sker i tal eller skrift. Det förhållandet att filmen fanns på porrsajter var ägnat att väcka särskild uppmärksamhet. Typiskt sett får det också anses allvarligare att uppgifterna avser en ung person.

11. Det anförda leder till bedömningen att kränkingsersättningen skäligen bör bestämmas till 70 000 kr. Det finns inte skäl att jämka beloppet.

Slutsats och frågan om rättegångskostnad

12. Det skadestånd som SG ska betala till MH ska alltså bestämmas till 76 000 kr, varav 70 000 kr för kränkning och 6 000 kr för sveda och värk.

13. Med hänsyn till utgången i målet i Högsta domstolen ska staten svara för kostnaden för målsägandebiträdet medan SG själv ska bära sin rättegångskostnad.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ella Nyström, Kerstin Calissendorff (referent), Lena Moore, Ingemar Persson och Lars Edlund
Föredragande justitiesekreterare: Karin Annikas Persson